Olsztyn, dnia 16 czerwca 2021 roku

dr hab. Jarosław Szczechowicz, prof. UWM
Katedra Postępowania Cywilnego i Ochrony
PrawnejWydział Prawa i Administracji
UWM w Olsztynie

Opinia promotora dotycząca rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska pt. „*Doręczenia w polskim procesie cywilnym”.* została napisana przez mgr Karolinę Rzeczkowską i zasługuje na pozytywną ocenę.

1. Wybór i zakres tematu

Decyzja o wyborze przedmiotu pracy jest podyktowana aktualną, istotną zmianą przepisów w Kodeksie postępowania cywilnego regulujących instytucje doręczenia. Rozważania zawarte w rozprawie koncentrują się na czynności doręczenia w postępowaniu cywilnym procesowym. Celem pracy jest przedstawienie roli czynności doręczenia w procesie cywilnym i jej wpływu na prawidłowy przebieg procesu cywilnego, a także ocena, czy w aktualnym stanie prawnym pożądane byłoby wprowadzenie regulacji, które mogłyby przyczynić się do usprawnienia doręczeń w procesie cywilnym. Weryfikacji pod tym kątem doktorantka poddała zwłaszcza możliwości, jakie oferują nowoczesne techniki komunikacji. Autorka podejmuje próbę zweryfikowania tezy, że zinformatyzowanie doręczeń w procesie cywilnym jest warunkiem osiągnięcia ich szybkości, sprawności i efektywności, bez uszczerbku dla najistotniejszych gwarancji proceduralnych. Dobór tematu rozprawy, tak z punktu widzenia obecnego stanu literatury, jak i praktyki stosowania prawa, jest pożądany. Liczne nowelizacje Kodeksu postępowania cywilnego, postępująca informatyzacja procedury cywilnej oraz zagrożenia związane z COVID-19 sprawiają, że przedmiot pracy

należy ocenić jako aktualny, trafny i uzasadniony.

2. Konstrukcja i przyjęta metodologia pracy

Praca składa się ze wstępu, siedmiu rozdziałów, wniosków końcowych, bibliografii oraz wykazu skrótów. Liczy 286 stron. Bibliografia składa się łącznie z 462 pozycji, w tym z 207 pozycji literatury, 69 aktów prawnych, 152 orzeczeń, 23 źródeł internetowych oraz 11 innych źródeł. Rozprawa jest napisana w sposób przystępny i zrozumiały. Doktorantka zastosowała metodę prawno-dogmatyczną oraz historyczno-prawną. Wartościowym fragmentem pracy jest analiza badań aktowych, umiejscowiona w rozdziale IV. Natomiast rozdział II w całości poświęcono metodzie prawno-porównawczej. Wnioski końcowe stanowią w przeważającej mierze postulaty *de lege lata* i *de lege ferenda*, dostatecznie uzasadnione i skonkretyzowane.

3. Treść rozprawy

Rozdział I został w całości poświęcony aspektom teoretyczno-prawnym czynności doręczenia. W pierwszej kolejności doktorantka podjęła próbę zdefiniowania pojęcia „doręczenie" w rozumieniu ogólnym i prawnym. W oparciu o literaturę przedmiotu, dokonała analizy doręczenia jako czynności procesowej, pomocniczej i konwencjonalnej. Ponadto, omówiła instytucję doręczenia na tle wybranych zasad procesu cywilnego. Dokonała również analizy doręczeń pod kątem postulatu szybkości, sprawności i efektywności procesu cywilnego. W ostatnim podrozdziale przeanalizowała, jakie są skutki uchybienia wymogom czynności doręczenia.

Rozdział II zawiera analizę prawno-porównawczą niemieckich i francuskich doręczeń w procesie cywilnym. Doktorantka podjęła próbę scharakteryzowania regulacji krajowych tych państw i ustaliła, czy polskie ustawodawstwo zawiera w swej strukturze przepisy o podobnej, czy też o rozbieżnej konstrukcji. Następnie, odpowiedziała na pytanie, czy rozwiązania niemieckie lub francuskie mogłyby przyczynić się usprawnienia polskich doręczeń w procesie cywilnym.

W rozdziale III doktorantka przedstawiła i omówiła poszczególnych adresatów czynności doręczenia, dla których w toku procesu cywilnego, na podstawie przepisów ustawy procesowej, doręczane są pisma. Struktura rozdziału została wyznaczona przez podział podmiotów doręczenia na sześć zasadniczych kategorii. Doktorantka wyróżniła różnice w

sposobie dokonywania doręczeń w zależności od tego, który z podmiotów jest adresatem doręczenia.

Rozdział IV doktorantka poświęciła podmiotom pośredniczącym w doręczeniu w toku procesu cywilnego. Zakres przedmiotowy tego rozdziału doktorantka sprowadziła zasadniczo do przepisu art. 131 § 1 k.p.c., który ustanawia katalog podmiotów pośredniczących w doręczeniu w procesie cywilnym. W katalogu tym ustawodawca umiejscowił operatora pocztowego, osoby zatrudnione w sądzie, sądową służbę doręczeniową oraz komornika. W rozdziale tym doktorantka zastosowała metodę badań aktowych, które pozwoliły na zweryfikowanie sygnalizowanych w doktrynie i judykaturze problemów związanych z tzw. „doręczeniami komorniczymi".

W rozdziale V doktorantka omówiła przedmiot doręczenia, przy dokonaniu rozróżnienia na pisma sądowe oraz pisma procesowe.

W rozdziale VI doktorantka poruszyła problematykę sposobów dokonywania doręczeń w procesie cywilnym. W ramach tego rozdziału zastosowała rozróżnienie na doręczenia tradycyjne oraz doręczenia elektroniczne. Znaczną część rozdziału poświęciła doręczeniom elektronicznym, które – jak słusznie doktorantka zauważyła – stanowią przyszłość prawa cywilnego procesowego. W ocenie doktorantki, pomimo postępującej informatyzacji procesu cywilnego, potencjał Internetu nie jest wykorzystywany w sposób satysfakcjonujący. Doktorantka prześledziła nowelizacje z ostatnich kilkunastu lat, które stopniowo wprowadzały elektroniczną komunikację sądu i stron procesu cywilnego. Wartościowym elementem tego rozdziału są rozważania o tzw. „e-doręczeniach" w kontekście zagrożenia COVID-19.

W rozdziale VII doktorantka przeprowadziła analizę doręczeń bezpośrednich pomiędzy profesjonalnymi pełnomocnikami, począwszy od ich ewolucji na przestrzeni ostatnich lat, poprzez scharakteryzowanie ich zakresu przedmiotowego i podmiotowego, a skończywszy na ich powiązaniu z informatyzacją procesu cywilnego.

Zakończeniem pracy są wnioski końcowe.

4. Formalna strona pracy

Od strony formalnej praca jest poprawna. Daje się zauważyć sprawność warsztatu pisarskiego Autorki, jednorodną stylistykę. Dyscyplina słowa w tak trudnym temacie jest także wartością dodaną.

5. Konkluzja

Tematyka podjęta przez mgr Karolinę Rzeczkowską w rozprawie doktorskiej jest doniosła, a Autorka wykazała w niej opanowanie wiedzy i metod z prawa postępowania cywilnego.Praca odpowiada wymogom ustawowym określonym w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1669).